

## Př7 – 14. zadání

- Pokud někomu chybí zápisy, tak si dopište.
- Učivo si můžete zopakovat na:  
Hluchavkovité: <https://www.skolasnadhledem.cz/game/2142>  
Mířikovité: <https://www.skolasnadhledem.cz/game/2140>  
<https://www.skolasnadhledem.cz/game/2141>  
Bobovité: <https://www.skolasnadhledem.cz/game/2133>  
<https://www.skolasnadhledem.cz/game/2139>
- Napište si zápisy: Lilkovité, Hvězdicovité, Liliovité

### ČELEĎ: LILKOVITÉ

- přečíst v učebnici na str. 102-103
- mají pětičetné oboupohlavné květy
- listy jsou střídavé
- plodem je bobule nebo tobolka
- některé lilkovité rostliny obsahují jedovaté látky využívané k výrobě léků, jiné se pěstují jako zelenina

**lilek brambor** – pěstuje se pro oddenkové hlízy (brambory), plodem bobule

- plodová zelenina – **lilek rajče** (konzumujeme bobule) a **paprika setá** (vysychavé bobule)

**tabák virginský** – plodem tobolka, listy obsahují jedovatý nikotin – produkce tabákových výrobků

**rulík zlomocný** – černé bobule, obsahuje jedovatý atropin – použití v očním lékařství

**durman obecný** – ostnité tobolky, prudce jedovatý

**lilek potměchuť** – jedovatý polokeř, stonek dřevnatí jen ve spodní části

### ČELEĎ: HVĚZDICOVITÉ

- přečíst v učebnici na str. 104-105
- druhově nejpočetnější čeleď dvouděložných rostlin
- květy uspořádány do květenství úbor, vespod – **zákrov** zelených listů – ochrana, úbor – 2 typy květů – **jazykovité** – nejsou tyčinky ani pestíky (lákají hmyz) a **trubkovité** – střední část – mají pohlavní orgány, po opylení a oplození vznikají plody – **nažky** (některé opatřeny **chmýrem** – přeměněný kalich, napomáhá rozšiřování plodů větrem)
- u některých zástupců najdeme **mléčnice** (pampelišky, čekanky) – po utržení vytéká bílé mléko

užitkové:

- **slunečnice roční** (olejnatá semena, žluté jazykovité květy, hnědé trubkovité květy), **locika salát** (hlávka tvořená z listů), **čekanka obecná** (čekankové puky = listové pupeny, kořen – náhražka kávy – melty), **heřmánek pravý**

plané:

- **kopretina bílá, sedmikráska chudobka, řebříček obecný, podběl obecný, pcháč zelinný, bodlák obecný, pupava bezlodyžná, pcháč oset, devěsil lékařský, vrtič obecný, pět'our malolúborný, rmen polní, heřmánek terčovitý**

okrasné:

- letničky – **astry, aksamitníky**
- vytrvalé – **jiřinky, kamzičník**

léčivé účinky má **heřmánek pravý** a **měsíček lékařský**

# JEDNODĚLOŽNÉ ROSTLINY

## ČELEĎ: LILIOVITÉ

- přečíst v učebnici na str. 106-107
- jednoděložné, většinou vytrvalé byliny
- vytvářejí cibule, oddenky nebo hlízy
- květy oboupohlavné, složené ze 6 okvětních lístků
- plodem tobolka nebo bobule

**cibule kuchyňská** – dvouletá, zdužnatělé spodní části listů, krátký stonek – podpučí

**česnek kuchyňský** – tvoří cibuli ze stroužků – vegetativní rozmnožování

**pažitka** – pěstuje se pro rourkovité listy

**pór** – konzumují se zesílené listové pochvy

okrasné:

- **tulipán zahradní, modřenec hroznatý, hyacint východní, lilie bělostná**

listnaté lesy:

- chráněná **lilie zlatohlavá**, jedovatá **konvalinka vonná** a **vraní oko čtyřlísté**

louky:

- **křivatec žlutý** – zjara, podzim – jedovatý **ocún jesenní**

pokojoyé rostliny:

- **aloe, asparágus, dračinec, tenura** („tchýnin jazyk“)

Kontrolní otázky:

1. Která liliovitá rostlina se využívá v očním lékařství?
2. Jak se botanicky nazývá rostlina, jejíž listy konzumujeme jako hlávkový salát?
3. Kterou část rostliny využíváme u pažitky?